

Negara dengan Ekonomi Membangun

Malaysia

Jonathan Rowell

HEADSTART

NEGARA DENGAN EKONOMI MEMBAN

China
India
Malaysia

Korea Selatan
Vietnam

Kulit depan: Nelayan memperbaiki jala berhampiran Kuala Terengganu.

Halaman tajuk: Gunung Kinabalu di Sabah. Pemandangan yang sungguh cantik ini hendaklah dikekalkan.

Halaman kandungan: Kumpulan budak Melayu bermain dipadang.

Penghargaan gambar:

Semua gambar dalam buku ini diambil oleh Jimmy Holmes kecuali oleh Allan Flachs 41, 43; Ole Steen Hansen 3, 4, 17.

Ilustrasi oleh Peter Bull.

Editor siri: Paul Mason

Editor projek: Katie Orchard

Editor Buku: Penny McDowell

Pereka bentuk Buku: Mark Whitchurch dan Malcolm Walker

**Teks bahasa Melayu
diterbitkan oleh**
Headstart Publishers Limited
3/4 Sentinel Square,
Brent Street,
London NW4 2EN, England

Headstart Publishing
(M) Sdn. Bhd.
47, SS 18/6,
47500 Subang Jaya,
Selangor, Malaysia

© Hakcipta 1997 Headstart
Publishers Limited

ISBN 1-899632-15-8

**Pertama kali diterbitkan pada 1996
oleh**
Wayland (Publishers) Limited
61 Western Road, Hove, East
Sussex BN3 1JD, England

Teks Bahasa Inggeris
© Hakcipta 1996 Wayland
(Publishers) Limited

Teks Bahasa Melayu
diterjemahkan oleh
Institut Terjemahan Negara
Malaysia Berhad

M

900974

Kandungan

Pengenalan	4
Tanah dan alam sekitar	8
Pengangkutan	14
Pelbagai kaum di Malaysia	19
Sumber pertanian dan sumber asli	24
Ekonomi yang membangun	31
Masa lapang dan pelancongan	38
Masa depan – ‘Wawasan 2020’	44
Glosari	46
Maklumat lanjut	47
Indeks	48

Pengenalan

Malaysia ialah sebuah negara yang kompleks kerana ia terdiri daripada dua bahagian dan seterusnya dibahagikan pula kepada tiga wilayah yang berasingan. Malaysia Barat ialah sebuah kawasan yang panjang dan dikenali sebagai Semenanjung Malaysia yang dikelilingi oleh Laut China Selatan. Malaysia Timur terdiri daripada negeri Sabah dan Sarawak, dan membentuk jalur dan sepanjang pantai utara pulau Borneo, sepanjang 700 km merentasi Laut China Selatan. Negeri-negeri di Semenanjung Malaysia serta Sabah dan Sarawak membentuk Persekutuan Malaysia.

Malaysia ialah sebuah negara yang kontras. Di Malaysia Timur, kaum pribumi masih tinggal di kawasan hutan, manakala di Malaysia Barat pula, kehadiran bandar yang moden adalah perkara biasa dan gaya hidup penduduknya serupa dengan gaya hidup penduduk di Eropah dan Amerika Syarikat.

Malaysia terletak di tengah-tengah Asia. Ini bermakna bahawa ia berada di laluan perdagangan yang utama di benua Asia. Inilah yang menyebabkan terdapatnya banyak kaum di sini dengan kaum etniknya, orang Melayu hidup bersama-sama orang Cina dan orang India di samping kaum pribumi yang lain.

Di tengah-tengah Kuala Lumpur, blok pejabat yang tinggi berdiri tegak di belakang bangunan lama zaman penjajah – satu peninggalan zaman silam di Malaysia.

BENDERA MALAYSIA

Bendera Malaysia telah digunakan sejak Malaysia mencapai kemerdekaan daripada Britain pada tahun 1957. Empat belas jalur dan empat belas titik pada bintang, seakan-akan bumbung masjid negara di Kuala Lumpur, mewakili empat belas negeri asal di Malaysia. Apabila Singapura keluar dari Persekutuan Malaysia pada tahun 1965, titik dan jalur untuk Singapura itu kini mewakili ibu negara Malaysia, iaitu Kuala Lumpur. Bulan sabit di sebelah bintang ialah lambang agama Islam, iaitu agama rasmi Malaysia. Warna kuning pula ialah warna rasmi diraja, manakala warna biru melambangkan perpaduan pelbagai kaum di Malaysia. Warna merah serta putih pula ialah warna tradisional Malaysia.

MALAYSIA SEPINTAS LALU

Keluasan:	329,758 km ²
Bahasa Rasmi:	Bahasa Melayu
Penduduk:	19.5 juta
Kepadatan Penduduk:	54 orang bagi setiap km ²
Ibu negara:	Kuala Lumpur
Mata wang:	Ringgit Malaysia
Agama Rasmi:	Islam
Tahun Kemerdekaan:	1957
Perdana Menteri:	Dr Mahathir Mohammed

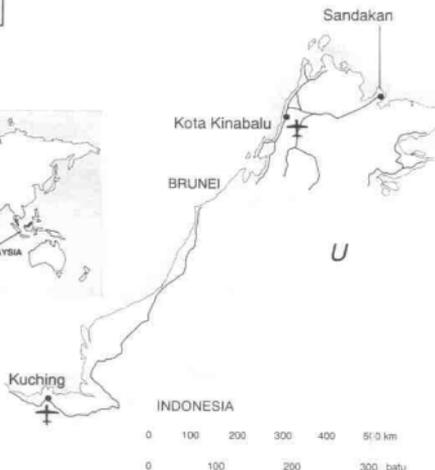
Sumber: *The Financial Times*, 1995

Atas Tiga belas negeri di Malaysia.

LAUT CHINA SELATAN

Orang Melayu membentuk 47 peratus daripada jumlah penduduk Malaysia dan mereka diberi keutamaan dalam masyarakat Malaysia. Dasar Ekonomi Baru (DEB) yang kali pertama diperkenalkan pada awal tahun 1970-an, memberi manfaat kepada orang Melayu dengan membantu mereka mendapatkan pekerjaan, memberi hak istimewa memiliki tanah dan menyarankan agar pendidikan menengah diajar dalam bahasa Melayu, bahasa ibundanya.

Malaysia ialah sebuah negara yang sedang pesat membangun. Dari segi kedudukan ekonomi, Malaysia merupakan salah sebuah negara di Asia yang paling cepat berkembang sejak tahun 1988. Ekonominya pada suatu masa dahulu dikuasai oleh pengeluaran timah, getah dan kayu balak, tetapi kini pengeluaran barangan seperti pemacu cakera komputer dan kereta mewakili dua pertiga nilai eksport Malaysia. Dalam tempoh yang singkat, Malaysia bukan lagi merupakan sebuah negara dengan ekonomi membangun, tetapi sebuah negara perindustrian baru.

Pembangunan di Malaysia mestilah dirancang dengan teliti jika ia ingin terus berjaya. Kerajaan Malaysia yang disokong kuat oleh penduduknya, mengekalkan pertumbuhan negara mengikut seperti yang dirancang dengan menetapkan sasaran yang perlu dicapai sebelum bertambah maju lagi. Menjadi negara perindustrian sepenuhnya pada tahun 2020, kini merupakan cita-cita utama Malaysia.

Sebelah Di Kelantan, di Semenanjung Malaysia, petani Melayu kembali daripada bekerja seharian di sawah padi. Tanah pamah yang produktif ini berbeza dengan kawasan pedalaman yang bergunung-ganang.

PENUNJUK PEMBANGUNAN SOSIAL

Jangka Hayat	Lelaki 69	Perempuan 73
Kadar Kematian Bayi	20 setiap 1,000 orang	
Peratus Orang Dewasa yang boleh Membaca dan Menulis	78%	
Bekalan Air Bersih	78%	

Sumber: World Bank Development Report, 1995

Bawah Kota Kinabalu ialah ibu negeri Sabah, terletak di bahagian atas Malaysia Timur.

- 1786 British menduduki Pulau Pinang, sebuah pulau di luar pantai utara Malaysia, dan membentuk pemerintahan penjajah dari India
- 1896 Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang menjadi Negeri-negeri Melayu Bersekutu
- 1919 Malaya terbentuk apabila semua negeri di Semenanjung bergabung
- 1930 Parti Komunis Malaya (PKM) terbentuk
- 1942 Walaupun dengan kehadiran tentera British dalam Perang Dunia Kedua, Malaya dan Singapura diduduki oleh tentera Jepun
- 1948 PKM yang menentang Jepun semasa Perang itu cuba menamatkan penjajahan British untuk mencapai kemerdekaan
- 1955 Parti-parti politik orang Melayu dan orang Cina menuntut kemerdekaan
- 1957 Malaya mencapai kemerdekaan. Tunku Abdul Rahman dilantik sebagai Perdana Menteri yang pertama
- 1963 Singapura, Sabah dan Sarawak memasuki Malaya untuk membentuk negara Malaysia
- 1965 Singapura dan Malaysia berpecah. Oleh sebab kebanyakan penduduk Singapura ialah orang Cina, mereka tidak mahu diperintah oleh orang Melayu. Orang Melayu juga khawatir terhadap pengaruh Singapura kerana bilangan penduduk Cina yang tinggi. Oleh itu, pemecahan tersebut memanfaatkan Singapura dan Malaysia
- 1981 Dato' Sri Dr. Mahathir Mohamad menjadi Perdana Menteri Malaysia yang keempat dan masih memegang jawatan tersebut

Tanah dan alam sekitar

MALAYSIA BARAT

Di Malaysia Barat, sebuah banjaran gunung yang terletak di tengah-tengahnya, membahagikannya kepada beberapa kawasan geografi. Gunung-ganang tersebut mengasingkan tanah pamah yang subur di barat daripada jaluran tanah yang sempit di pantai timur. Kegiatan manusia di dataran pantai barat telah mengubah keadaan tanah di situ. Kawasan luar bandar, kawasan bandar dan bandar raya mempunyai kepadatan penduduk yang tinggi. Terdapat banyak kampung Melayu yang dikelilingi sawah padi. Ladang getah dan kelapa sawit serta lombong bijih timah menjadikan kawasan ini sebagai zon perindustrian. Penduduknya terdiri daripada orang Melayu, Cina dan India.

Kawasan tanah pamah yang kedua yang terletak di timur dan selatan banjaran gunung mempunyai ciri yang berbeza. Kawasan ini kurang maju, miskin, lebih berciri luar bandar dan mempunyai kepadatan penduduk yang rendah. Sebahagian besar penduduk yang tinggal di kawasan ini ialah orang Melayu. Kegiatan mereka berlandaskan pertanian dan penangkapan ikan secara kecil-kecilan.

Tidak ramai orang yang tinggal di kawasan pergunung kerana kawasan itu terdiri daripada batu dedaah, biasanya batu kapur. Manakala singkapan di puncak bukit dan lereng bukit pula padat dengan tumbuh-tumbuhan yang sukar ditembusi.

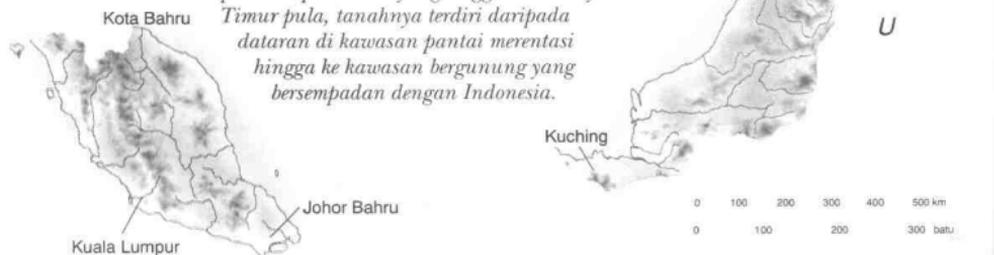
Dari segi geografi, Malaysia Barat dibahagikan oleh sebuah banjaran gunung yang terletak di tengah-tengahnya.

Kawasan tanah pamah di barat mempunyai kepadatan penduduk yang tinggi. Di Malaysia

Timur pula, tanahnya terdiri daripada dataran di kawasan pantai merentasi hingga ke kawasan pergunung yang bersempadan dengan Indonesia.

Dalam iklim panas, awan menyelubungi hutan yang bergunung-ganang selepas hujan pada waktu tengah hari.

Malaysia mengeksport lebih daripada separuh eksport dunia kayu tropika berbanding 26.7 peratus dari Indonesia dan 2.4 peratus dari Brazil.

Pada hari ini, pembalakan tidak lagi menggunakan kaedah lama yang digunakan dalam penebangan hutan pada masa lalu. Aktiviti pertanian oleh orang yang tinggal di hutan mengakibatkan banyak pokok ditebang. Walau bagaimanapun, jumlah penduduk di kawasan ini adalah rendah, manakala tempoh untuk pokok tumbuh semula di kawasan yang telah ditebang adalah panjang.

Kayu tropika merupakan satu sumber yang bernilai. Untuk memenuhi permintaan negara membangun terhadap kayu, maka kegiatan pembalakan komersial menjadi begitu meningkat. Oleh sebab permintaannya begitu tinggi, maka tidak ada masa untuk membiarkan pokok tumbuh semula. Sebaliknya pokok yang cepat membesar ditanam. Pokok-pokok ini merosakkan tanah. Sudah tidak ada lagi sistem akar yang kompleks seperti yang terdapat pada pokok yang lama dan oleh itu pokok tersebut tidak dapat mencengkam tanah. Apabila tanah dihanyutkan air, maka tidak akan wujud lagi

hutan seperti hutan yang dahulu.

Malah, masa depan pembalakan kayu tropika diancam oleh persaingan daripada kawasan iklim lebih sejuk dan kemungkinan berlakunya pemupusan bekalan kayu.

"Suami saya memandu lori seperti ini yang mengangkut balak dari kawasan pedalaman Sabah ke kilang papan. Biasanya tinggal di sana selama berminggu-minggu pada satu-satu masa dan kami tidak berpeluang untuk berjumpa dengannya. Oleh itu, kami datang ke sini untuk melawatnya. Kami agak beruntung juga kerana pekerjaan ini bagus dan gajinya lumayan. Di bandar ini, kami tinggal di rumah yang lengkap dengan kemewahan yang kami inginkan."

– **Winnie Chan (isteri pembalak).**

Melalui pembalakan, Winnie bersama-sama anak perempuannya dalam gambar foto ini, dapat menikmati kehidupan yang tidak pernah dimimpikannya semasa kecil.

MALAYSIA TIMUR

Di Malaysia Timur, tanahnya terdiri daripada dataran pinggir laut yang dipenuhi paya bakau merentasi hingga ke kawasan bergunung yang bersempadan dengan Indonesia. Sungai yang besar mengalir merentasi negeri-negeri di sini hingga ke pantai, iaitu Sungai Rejang di Sarawak dan Sungai Kinabatangan di Sabah. Di Malaysia Timur, air telah menghakis batu-batu besar dan akhirnya muncullah gua yang besar. Sistem gua di Niah dan Mulu di Sarawak masih lagi dijelajahi tetapi sesetengahnya, seperti 'Chamber' Sarawak pula merupakan gua yang terbesar di dunia. Gunung Kinabalu di Sabah ialah gunung tertinggi yang terletak di antara kawasan Himalaya dengan Pulau New Guinea.

Taman Negara Endau Rompin

Walaupun seluas 7,460 km² hutan di Malaysia dilindungi, tetapi hanya ada sebuah taman negara, iaitu Taman Negara yang terletak di Semenanjung Malaysia. Untuk melindungi lebih banyak tanah, kerajaan memilih untuk memelihara hutan Endau Rompin yang meliputi sempadan di antara negeri Johor dengan negeri Pahang. Hutan di situ merupakan kawasan hutan dara yang terakhir di selatan Semenanjung.

Sudahpun ada kawasan perlindungan binatang liar di Johor yang antara lain melindungi spesies binatang terancam seperti Badak Sumatera. Gagasan asal adalah untuk memelihara tanah seluas 2,023 km² meliputi kawasan teras seluas 919 km² yang dilindungi sepenuhnya dan bakinya seluas 1,104 km² yang akan diuruskan sebagai hutan simpan. Namun begitu, pada tahun 1977 telah diumumkan bahawa kerajaan negeri Pahang meluluskan rancangan untuk membalak kawasan teras seluas 120 km² dan kegiatan pembalakan telah

pun bermula. Rakyat Malaysia membantah dan akhirnya kerajaan negeri beralah, iaitu dengan tidak lagi mengeluarkan lesen pembalakan. Walau bagaimanapun, seluas 52 km² hutan telah pun ditebang.

Pada tahun 1980, Akta Taman Negara telah diluluskan. Ini bermakna bahawa kawasan Endau Rompin mencapai taraf penuh sebagai kawasan pemuliharaan. Namun begitu, kerajaan negeri tidak mahu menyerahkan kawasan itu kepada kerajaan Malaysia.

Orang awam yang marah disertai sokongan Persatuan Pencinta Alam Malaysia, terus menggesa agar perubahan dibuat. Akhirnya pada tahun 1988, Endau Rompin menjadi taman tanpa kerajaan negeri hilang kawalan terhadap tanahnya. Walaupun taman itu melindungi kawasan yang lebih kecil daripada kawasan asal yang diharapkan (930 km² bukannya 2,023 km²), tetapi itu adalah kejayaan untuk langkah pemuliharaan.

Malaysia Timur kurang membangun berbanding Semenanjung Malaysia. Hanya terdapat beberapa buah bandar sahaja dan prasarananya pula baru mula berkembang. Penekanan yang besar diberikan terhadap pengeluaran sumber utama seperti pertanian, kayu balak dan minyak. Walaupun kedudukannya yang terpencil (mengambil masa dua setengah jam untuk terbang dari Kuala Lumpur di Malaysia Barat ke Kota Kinabalu di Sabah), tetapi Malaysia Timur sangat penting dari segi ekonomi kepada seluruh negara.

Sungai Kinabatangan di Sabah.

Awan sebelum hujan ribut merupakan pemandangan biasa di kebanyakan bahagian di Malaysia.

IKLIM

Iklim tropika Malaysia bercirikan suhu dan kelembapan yang tinggi sepanjang tahun. Hujan turun sepanjang tahun selama 150-200 hari, tetapi jarang berlanjutan sepanjang hari. Di Malaysia Barat, musim hujan di pantai barat adalah dari bulan September hingga bulan Disember, manakala di pantai timur, yang lebih ketara adalah di antara bulan Oktober hingga bulan Februari. Di Malaysia Timur, hujannya lebih lebat dan kejadian banjir merupakan perkara biasa.

Suhu jarang turun di bawah 20 °C walaupun pada waktu malam, dan biasanya suhu naik sehingga 30 °C atau lebih pada waktu siang.

IKLIM

KUALA LUMPUR		LABUAN, SABAH	
Bulan	Average Purata hujan (mm)	Bulan	Average Purata hujan (mm)
Jan	158	Jan	112
Feb	201	Feb	117
Mac	259	Mac	150
April	292	April	297
Mei	224	Mei	345
Jun	130	Jun	351
Julai	99	Julai	318
Ogos	163	Ogos	297
September	218	September	417
Oktober	249	Oktober	465
November	259	November	419
Disember	191	Disember	285

Sumber: World Weather Guide, 1990

IFLORA DAN FAUNA

Contoh sesetengah hutan paling tua di dunia boleh didapati di Malaysia. Ia menjadi tempat tinggal bagi salah satu komuniti pelbagai jenis tumbuhan yang wujud dan sebilangan besar spesies binatang. Lebih daripada 2,000 jenis pokok dan 200 jenis pokok palma telah

direkodkan, dan di kawasan kanopi yang tinggi melebihi lantai hutan, terdapat banyak serangga yang belum lagi dikenal pasti. Sesetengah serangga yang sangat ganjil menyerupai objek semula jadi yang lain seperti dahan pokok atau bunga untuk menyamar. Di Gunung Kinabalu, lereng bukitnya diliputi hampir 1,000 jenis anggerik dan pokok periuk kera. Pokok ini digelar begitu kerana daunnya yang berbentuk kantung boleh menakung air untuk memerangkap serangga. Bunga yang terbesar di dunia, rafflesia, asalnya dari Sabah. Bunga rafflesia kembang dalam tempoh yang singkat dan oleh itu kita jarang dapat melihat bunga ini yang sedang kembang. Agak menghairankan kerana bunga ini dapat tumbuh sehingga 3 m lebar. Walaupun cantik, rafflesia mengeluarkan bau daging busuk untuk menarik perhatian lalat yang akan mendebungkan bunga itu sebelum ia layu dengan cepat.

Namun begitu, hutan hujan sedang diancam oleh kegiatan pembalakan. Penghasilan kayu balak adalah penting kepada ekonomi Malaysia dan kerana itu penebangan pokok untuk dijadikan balak diteruskan. Akibatnya berlaku penebangan hutan di kawasan yang luas. Untuk melindungi alam sekitar, langkah seimbang antara hak pembalakan dengan pemuliharaan telah dilaksanakan. Pada tahun 1935, Taman Negara telah diwujudkan. Kawasan yang lebih kecil telah dikhaskan untuk penebangan pokok dan banyak pokok telah ditanam semula di zon yang telah ditebang. Walau bagaimanapun, kawasan hutan sebenar untuk pembalakan telah berkurang dengan banyaknya.

Awan menyelubungi puncak Gunung Kinabalu di Sabah yang tingginya 4,094 m.

Deretan lori balak merupakan pemandangan di jalan raya di Malaysia.

Tiada sesiapa pun yang pasti akan asal usul nama Kinabalu. Nama itu mungkin berasal dari loghat tempatan, orang Dusun, iaitu Aki Nabalau yang bermakna 'tempat suci orang mati'. Tetapi kaum pribumi, iaitu orang Kadazan pula lain ceritanya. Seorang Maharaja China mendapat khabar bahawa gunung itu kaya dengan mutiara lalu menghantar tiga orang puteranya untuk mencari dan membawa balik mutiara tersebut. Naga yang melindungi gunung itu telah mengusir dua orang puteranya. Semasa kedua-dua putera itu melarikan diri, putera ketiga berjaya mengambil permata itu, tetapi mengambil keputusan untuk menetap di Borneo. Setelah berkahwin dan mempunyai anak, dia mengambil keputusan pulang ke negeri China untuk menaiki takhta. Dia berjanji akan pulang bertemu isterinya. Dia memungkirkan janjinya, dan kerana kecewa isterinya telah mengambil keputusan untuk mendaki gunung itu dan berdoa supaya suaminya kembali kepadanya. Walau bagaimanapun, si isteri mati sebelum sampai ke puncak gunung. Oleh itu orang Kadazan percaya bahawa nama Gunung Kinabalu adalah mengambil sempena nama si isteri tersebut kerana Kina bermaksud China dan balu bermaksud balu.

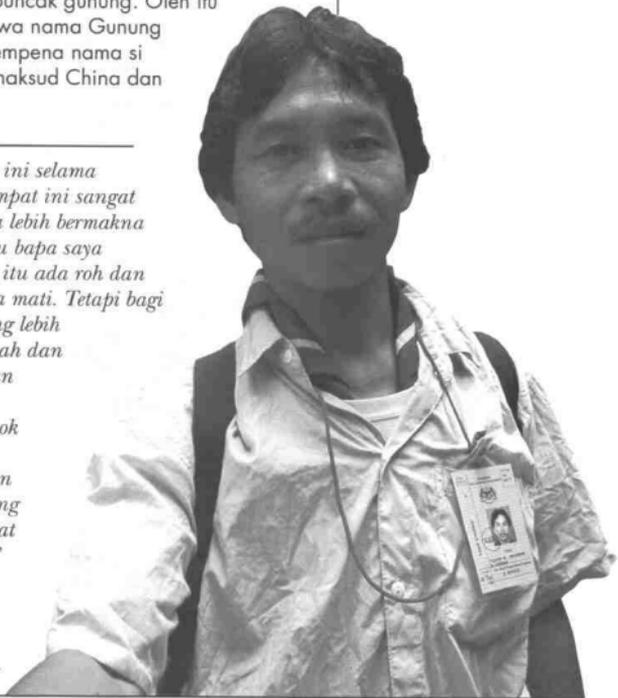
Yassan Sekambeng menerangkan betapa pentingnya memelihara tempat indah seperti Gunung Kinabalu.

'Saya telah bekerja di gunung ini selama sepuluh tahun. Walaupun tempat ini sangat bermakna pada saya, tetapi ia lebih bermakna lagi kepada ibu bapa saya. Ibu bapa saya mengatakan bahawa gunung itu ada roh dan kita akan ke sana apabila kita mati. Tetapi bagi saya, ia membawa makna yang lebih realistik. Banyak pemandu arah dan pengangkat barang bekerja dan memperoleh nafkah daripada pelancong di sini. Kami seronok dengan kerja kami dan menghormati hidupan liar dan hutan. Tetapi lebih ramai orang perlu menyedari bahawa tempat istimewa ini mesti dipelihara.'

– Yassan Sekambeng, pemandu arah Gunung Kinabalu.

Pengangkutan

Di Malaysia, banyak usaha telah dilakukan untuk memperbaiki rangkaian komunikasi. Rangkaian komunikasi yang baik melalui jalan raya, jalan kereta api, udara dan air adalah penting untuk pembangunan sesebuah negara. Namun begitu, keadaan geografi Malaysia dengan banjaran gunung di tengahnya, menjadikan tugas ini sukar dilakukan.

JALAN RAYA

Di Malaysia, banyak jalan raya asalnya bermula dengan laluan ke kawasan pembalakan, atau laluan ke ladang getah dan lombong bijih timah. Sekarang jalan raya itu telah dipertingkatkan, dipanjangkan dan disambungkan untuk membentuk rangkaian pengangkutan yang moden. Sistem jalan raya bagi sesebuah negara merupakan penunjuk yang baik tentang pembangunannya dan pada masa yang sama, membantu membangunkan kawasan di sepanjang pembinaan jalan raya itu. Jalan raya banyak tertumpu di kawasan perindustrian di pantai barat. Di sini, lebuh raya utara-selatan dari Butterworth ke Johor Bahru melalui Kuala Lumpur, menghubungkan bandar-bandar utama.

Atas Kesesakan jalan raya pada waktu sibuk di Kuala Lumpur. Pemandangan ini juga dialami di semua bandar utama di Malaysia.

Kiri Seorang pekerja jalan membaiki longkang di tepi jalan bandar raya yang moden.

Apabila rangkaian jalan raya dikembangkan, lebih banyak negeri mundur menjadi mudah untuk dikunjungi. Jambatan sepanjang 6 km yang sekarang ini menghubungkan Pulau Pinang dengan Semenanjung, telah membantu pulau itu menggalakkan pembinaan industri di situ. Malah rangkaian gunung di tengah-tengah Malaysia Barat telah direntasi. Nun jauh di utara, berhampiran sempadan Thailand, jalan raya yang berliku-liku menghubungkan pantai barat dengan pantai timur telah dibina. Sepanjang jalan raya itu telah diturap dan telah memperbaiki laluan ke negeri tradisional, Kelantan, yang hukum agama Islam dilaksanakan dengan ketat; arak diharamkan dan kaum wanita biasanya bertudung.

Sabah ialah contoh terbaik di Malaysia untuk menunjukkan bagaimana kadar pembangunan bergantung pada komunikasi. Pada tahun 1985, jalan raya di antara bandar-bandar utama, kebanyakannya masih lagi merupakan laluan tanah merah. Menjelang 1995, semua laluan, malah sejauh Tawau di barat daya ditarkan, menjadikan perjalanan lebih pendek dan lebih selesa. Hasilnya, dalam tempoh sepuluh tahun yang sama, bilangan orang yang memiliki kereta meningkat tiga kali ganda.

Lebuhraya utara-selatan yang utama di Semenanjung Malaysia mempunyai laluan dua lorong pada hampir sepanjang jalannya.

Untuk mengatasi kesesakan yang melambatkan lalu lintas semasa waktu sibuk sehingga kenderaan terpaksa bergerak dengan perlahan, Sistem Transit Laju Ringan (LRT) telah dibina di Kuala Lumpur. Sistem itu menggunakan kereta api elektrik dan telah beroperasi sejak bulan Ogos 1995.

Reaksi pertama warga kota Kuala Lumpur bercampur baur. Untuk beberapa hari yang pertama, semua perjalanannya tidak dikenakan tambang dan ramai yang menggunakan sistem ini. Tetapi sesetengah warga kota merungut bahawa LRT agak jauh dari rumah mereka, atau mereka tidak mampu membayar tambang yang dikenakan. Sudah tentu, bilangan orang yang menggunakan perkhidmatan ini berkurangan apabila tambang dikenakan. Nampaknya ramai yang menggunakan perkhidmatan itu semasa tambang tidak dikenakan. Tetapi warga kota yang lain terus menggunakan dan membayar tambang untuk kereta api baru itu. Mereka menyukai keselesaan dan kelajuan kereta api itu. Sesetengahnya mengatakan bahawa mereka akan meninggalkan kereta mereka di rumah dan tidak sabar untuk melihat perkembangan perkhidmatan itu.

Seorang operator kereta api LRT baru di Kuala Lumpur bersedia untuk perjalanan ke pinggir bandar.

Bawah Sebahagian pusat bandar raya Kuala Lumpur sangat sesak sehinggakan laluan untuk kereta api baru telah dibina di sebelah atas jalan raya.

'Jalan kereta api yang baru itu telah banyak mengubah pemikiran orang tentang sistem kereta api. Saya lihat begitu ramai orang yang berulang-alik dengan kereta api dan meninggalkan kereta mereka di rumah. Ia lebih efisien. Kini, jalan raya terlalu sibuk sehingga mengakibatkan kesesakan lalu lintas yang teruk, dan sukar mencari tempat letak kereta di bandar raya ini. Sebaik-baik sahaja sistem kereta api bertingkat LRT yang baru disediakan, situasi akan bertambah baik' – Operator kereta api LRT.

JALAN KERETA API

Seperti rangkaian jalan raya yang asal, jalan kereta api mula-mula dibina pada zaman penjajah. Jalan kereta api yang utama dari utara ke selatan dibina di kawasan pantai barat Semenanjung Malaysia.

Jalan kereta api yang kedua menghubungkan Kota Bharu di timur laut Malaysia Barat dengan Kuala Lumpur, dibina merentasi bahagian tengah rangkaian gunung-ganang tengah yang tidak ada jalan raya. Industri kecil-kecilan dan beberapa petempatan telah wujud di sepanjang laluan ini yang dinamai 'Jalan Kereta Api Hutan'.

Sebaliknya, jalan kereta api yang bercorak baru, yang menghubungkan Kuala Lumpur dengan kawasan pinggirnya, mula beroperasi pada bulan Ogos 1995. LRT yang baru itu dibina untuk mengatasi kesesakan lalu lintas di bandar raya Kuala Lumpur.

PENGANGKUTAN UDARA DAN AIR

Sungguhpun Malaysia bukanlah sebuah negara yang besar, tetapi untuk sampai ke tempat-tempat di Malaysia melalui darat, selalunya sukar dan memakan masa. Masalah ini diatasi dengan menggunakan bentuk pengangkutan yang lain. Perkhidmatan udara yang baik telah diperkenalkan dan kebanyakan tempat yang statusnya lebih besar daripada kampung mempunyai landasan kapal terbang. Penerbangan Malaysia (MAS) menyediakan penerbangan setiap hari antara kebanyakan bandar dengan bandar raya.

Sebuah kapal terbang Boeing 737 yang dipenuhi penumpang bersedia untuk berlepas. Di Asia, Penerbangan Malaysia adalah yang mempunyai paling banyak kapal terbang jenis ini.

Di lokasi yang lebih kecil, anda boleh turun dari kapal terbang kecil ke landasan yang bertar sambil membawa semua barang anda. Keadaan ini jauh berbeza daripada Lapangan Terbang Antarabangsa Subang yang moden, luas dan dilengkapi alat penyaman udara. Disebabkan Malaysia terkenal di seluruh dunia kerana reputasinya, Lapangan Terbang Antarabangsa Subang telah menjadi sesak dan sedang digantikan dengan lapangan terbang yang baru di Sepang.

Sungai juga digunakan di tempat yang menawarkan satu-satunya kaedah komunikasi yang praktikal. Misalnya di Sarawak, penduduknya bergantung pada pengangkutan sungai. Jalan air ini memasuki jauh ke pedalaman. Bot lancar laju yang dinamai ekspres, yang boleh bergerak selaju 60 ksj, membawa barang dan penumpang ke pasar yang terletak jauh ke hilir atau di pantai.

Bagi negara yang dikelilingi laut, pengangkutan laut sangat penting. Oleh sebab bilangan pasaran asing yang mendapat bekalan barangan Malaysia berkembang, maka barangan yang masuk dan keluar dari Malaysia meningkat. Untuk mengendalikan perdagangan tambahan ini, pelabuhan antarabangsa seperti di Melaka dan Butterworth sentiasa dimajukan.

Pekerja bot lancar di Sibu menunggu kargo yang akan dibawa ke hulu sungai hingga ke pedalaman Sarawak.

Pelbagai kaum di Malaysia

Ada dua ciri masyarakat Malaysia: kepelbagaian kumpulan etniknya dan lokasinya di tengah-tengah laluan perdagangan antara India dengan China. Kaum-kaum di Malaysia terdiri daripada orang Melayu, Cina, Tamil (India) dan kaum pribumi. Di Malaysia Barat, kaum pribumi disebut sebagai orang asli dan di Malaysia Timur, sebagai orang Dayak.

Perbezaan paling ketara dalam masyarakat Malaysia adalah antara orang Melayu Islam dengan orang Cina. Walaupun orang Melayu merupakan kumpulan terbesar, mereka hanya merupakan lebih kurang 55 peratus jumlah penduduk di Malaysia Barat malah lebih kecil di Malaysia Timur. Orang Melayu dinamai Bumiputera. Mereka memilih Islam sebagai agama mereka dan mengamalkan budaya Melayu dalam semua aspek hidup. Bahasa ibunda mereka, iaitu bahasa Melayu juga merupakan bahasa rasmi dan dituturkan dalam bidang perniagaan dan pendidikan. Pada umumnya, orang Melayu adalah penduduk desa dan bukannya penduduk bandar.

'Masyarakat Cina telah menetap di kawasan Taiping lebih daripada 150 tahun. Pada asalnya kami datang ke sini untuk bekerja di lombong bijih timah dan menjadi buruh. Kami masih mengekalkan tradisi kami dan kedai kopi ini tidak banyak berubah selama ini.' -
Encik Ho Kok Liang, pekedai kopi Cina.

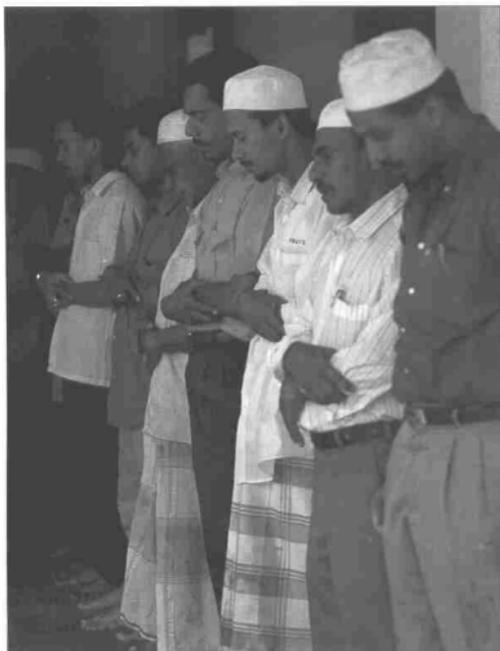

Bagi orang Cina, kedai kopi bukan sahaja tempat untuk makan dan minum, tetapi ia juga tempat untuk bergaul dan membaca surat khabar.

Apabila industri Malaysia berkembang, bilangan penduduk yang berpindah ke bandar raya untuk mencari pekerjaan dan untuk meningkatkan taraf hidup semakin bertambah. Apabila industri berhenti berkembang, misalnya, semasa zaman meleset pada awal 1980-an, perpindahan ke bandar menjadi perlahan kerana tidak banyak pekerjaan baru. Orang selalunya tertarik kepada bandar raya yang besar.

Untuk menyekat kesesakan penduduk akibat daripada peningkatan industri, maka kerajaan Malaysia telah menggalakkan pembangunan di bandar yang lebih kecil di Kelantan, Kedah, Perlis dan Pahang. Oleh sebab langkah ini tidak dapat menyekat pengaliran penduduk ke bandar raya besar seperti Kuala Lumpur, maka penempatan baru telah dibina di pinggir kawasan tersebut. Kemudahan dan pekerjaan disediakan di kawasan setempat untuk menyekat penduduk daripada berhijrah ke pusat bandar. Sepanjang dua puluh tahun yang lalu, lebih daripada lima puluh buah bandar baru telah dirancang atau sedang dimajukan.

Walaupun, orang Cina telah berada di Malaysia sejak dahulu lagi, namun bilangan mereka telah bertambah dengan banyak pada abad kesembilan belas.

Kebanyakan mereka datang dari wilayah selatan China dan sekarang membentuk 32 peratus penduduk Malaysia. Hakka, Hokkien, Teochew dan Kantonis adalah antara beberapa banyak dialek yang dituturkan.

Orang Cina mengekalkan agama dan amalan budaya mereka dan pada masa yang sama juga bergaul dengan kaum yang lain, sama ada untuk urusan sosial ataupun perniagaan. Kebanyakan orang Cina tinggal di bandar dan bandar raya. Di sini mereka mengawal kebanyakan perniagaan.

Islam ialah agama rasmi Malaysia. Orang lelaki beragama Islam bersenbahyang di masjid.

'Bapa saya berpindah ke Malaysia semasa saya masih kecil. Saya rasa dia mencari kehidupan yang lebih baik dan mengikuti saudara-mara saya yang lain yang telah pun berada di Malaysia untuk beberapa ketika.

Perniagaan di sini bagus dan terdapat banyak peluang perniagaan dalam keadaan ekonomi yang berkembang pesat. Perubahan berlaku begitu cepat sekali.' – Cik Thavaman, pedagang India.

Kebanyakan orang India di Malaysia adalah saudagar. Seorang pekedai India menunjukkan kain yang dijualnya.

Kumpulan ketiga yang utama, iaitu orang India, merupakan 8 peratus penduduk Malaysia. Mereka datang untuk bekerja di ladang getah untuk penjajah British pada awal abad kedua puluh. Kebanyakan mereka adalah golongan Tamil dan sekarang tinggal di bandar besar di pantai barat Malaysia Barat.

Kumpulan kaum pribumi yang kecil dan tersebar membentuk 12 peratus penduduk Malaysia. Di Malaysia Barat, orang asli, terdiri daripada tiga kumpulan utama – Negrito, Senoi dan Jakun. Kebanyakan mereka tinggal di kawasan bergunung dan bekerja sebagai petani atau mengumpul hasil hutan. Pertanian pindah yang menjadi tradisi mereka telah ditinggalkan kerana mereka telah bersepadu dengan masyarakat Melayu.

Di Malaysia Timur, campuran orang bukan Islam adalah lebih kompleks. Kumpulan etnik dinamai Dayak, tetapi mereka terdiri daripada lebih daripada 200 kumpulan yang berlainan. Di Sarawak, orang Iban paling ramai, diikuti orang Bidayuh. Kebanyakan mereka tinggal di rumah yang dinamai rumah panjang yang dibina di tebing sungai yang besar. Mereka ini mendapat kesan langsung daripada aktiviti penebangan hutan kerana mereka bergantung hidup kepada habitat yang telah dimusnahkan. Kaum Penan paling terjejas kerana mereka masih hidup sebagai pemburu-pemungut hasil hutan.

KEPELBAGAIAAN ETNIK DAN AGAMA DI MALAYSIA

KUMPULAN ETNIK	Peratus penduduk
Melayu	47%
Cina	29%
Kaum pribumi	12%
India	8%
Lain-lain	4%
AGAMA	Peratus penduduk
Islam	53%
Buddha	17%
Kepercayaan orang	
Cina	12%
Hindu	7%
Kristian	6%
Lain-lain	5%

Sumber: The World of Figures:
The Economist, 1987

Saya berasal dari Filipina, tetapi kami telah tinggal di sini, di Sandakan, lebih daripada dua puluh tahun. Saya tidak akan berpindah ke tempat lain. Kami mempunyai semangat kemasyarakatan yang tinggi dan dapat bergaul mesra dan bercampur dengan orang Indonesia, Melayu dan Cina.'

– Aida Javines, penghuni rumah kaki bajang.

Di Sabah, orang Kadazan membentuk kumpulan etnik yang utama, di samping orang Murut dan orang Sulu. Orang Kadazan pada asalnya adalah petani, tetapi kebanyakan mereka telah berhijrah ke bandar untuk mencari pekerjaan. Pada masa dahulu, orang Sulu terkenal sebagai lanun. Walau bagaimanapun, sekarang lanun dipercayai datang dari pulau-pulau yang berhampiran. Mereka tinggal di bandar dekat

Rumah kaki bajang merupakan tempat tinggal untuk kebanyakan pendatang di Sabah.

Kesan pembangunan terhadap kaum pribumi Sarawak.

'Kami tidak pasti siapa yang akan menebang hutan kami dan akan membanjirkan tanah kami. Tetapi kami tahu mereka tinggal di bandar. Kami amat berharap agar mereka ini dapat membantu kami untuk maju.'

– Pernyataan orang Iban.

Sibu yang terletak 60 km di muara Sungai Rejang di Sarawak ialah tempat pertembungan dunia moden dengan dunia tradisional. Ia adalah bandar orang Cina, tempat bot di sungai yang lebar bersaing untuk perdagangan. Jalan dipenuhi orang Dayak, khususnya orang Iban yang boleh dikenal pasti melalui lukisan tatu pada badan mereka. Pada masa lampau, orang Iban tidak mungkin

berjalan sejauh ini, tetapi mereka telah dipaksa keluar dari tanah mereka untuk projek pembangunan. Sekarang mereka berhijrah ke kawasan bandar seperti Sibu untuk mencari pekerjaan. Kaum pribumi lain akan melalui pekan Sibu semasa dalam perjalanan mereka ke Kuching, iaitu ibu negeri Sarawak. Mereka berharap untuk mencari pelancong yang ingin melawat dan tinggal di salah sebuah rumah panjang mereka. Lawatan pelancong ke rumah panjang akan menjadi sumber pendapatan yang utama untuk masyarakat yang mengamalkan hidup tradisional ini.

Kumpulan pribumi yang berlainan tidak pernah tinggal tanpa berhubung langsung antara satu sama

Walaupun orang Iban dipaksa keluar dari tanah mereka, mereka masih membina rumah panjang yang baru.

lain atau dengan dunia luar. Mereka akan bertemu untuk berdagang, walaupun begitu mereka masih boleh berdikari untuk menyara kehidupan mereka. Kumpulan ini mengeksploitasi hutan hujan dengan ekonomi berasaskan pertanian pindah. Mereka akan memakan tanaman berakar di samping sagu hutan (sejenis bijirin), dan apabila keadaan dan tanah sesuai, mereka akan menanam padi sawah.

Bagi orang pribumi yang terus menetap di kawasan pedalaman, tanda bagi kesan perubahan ada di

pantai Sandakan, Lahad Datu dan Tawau.

Namun begitu, cara hidup tradisional ini lama kelamaan terpusus. Ini kerana hutan merupakan lokasi yang unggul untuk skim kuasa hidroelektrik dan kayu balak pula penting untuk ekonomi Malaysia. Kegiatan tersebut menggunakan tanah yang selalu diterokai oleh orang Dayak, dan tidak ada kawasan lindungan yang sesuai dikhaskan untuk orang Dayak ini.

Walaupun terdapat pelbagai kaum di Malaysia, namun negara ini masih kurang penduduk. Tidak seperti tempat lain di dunia, kepadatan penduduk yang terlalu tinggi akan melambatkan pembangunan. Malaysia memerlukan pertambahan penduduk supaya ekonominya terus berkembang. Penduduk merupakan sumber tenaga yang membantu ekonomi berkembang. Pertumbuhan ekonomi akan terhenti tanpa tenaga yang cukup untuk memenuhi jawatan yang ada.

Kami semua di sini terdiri daripada kumpulan etnik Iban dan inilah cara hidup tradisi kami. Berkongsi bangunan panjang membantu kami hidup bermasyarakat. Bahan dan binaan rumah panjang kami merupakan yang baru kerana kami terpaksa berpindah dari lembah yang sekarang ini ditenggelami air setelah empangan hidroelektrik dibina.' – Encik Nyambar Nyelang, Penghuni Rumah Panjang.

---

mana-mana sahaja. Dahulu rumah panjang telah dibina menggunakan kaedah kuno, tetapi sekarang rumah panjang telah dilengkapi dengan deretan televisyen. Mereka mempunyai bekalan elektrik untuk memasang televisyen, tetapi aerial TV mereka tidak cukup tinggi. Oleh itu, apabila televisyen dipasang, yang dapat dilihat hanyalah skrin yang hitam.

Sumber pertanian dan sumber asli

Malaysia dilimpahi banyak sumber asli yang membantu negara untuk maju. Sumber asli terbahagi kepada tiga kategori asas – pertanian, galian dan tenaga.

PERTANIAN

Sektor pertanian pada suatu ketika dahulu merupakan sumber utama pertumbuhan Malaysia. Tetapi setelah ekonomi dan industri berkembang, ia menjadi kurang penting. Namun, penurunan itu sebahagiannya disebabkan oleh jenis pertanian yang diamalkan.

Sepanjang dua puluh tahun yang lalu, dasar kerajaan menyebelahi petani yang mengusahakan kebun kecil. Tanah ini ialah tanah pertanian yang kecil yang dijadikan ladang. Petani memiliki dan menduduki tanah ini.

Walaupun cara berladang sebegini tidak menguntungkan, namun orang Melayu digalakkan tinggal di tanah itu dengan mendapat bantuan kewangan daripada kerajaan. Kerajaan berhasrat untuk membantu golongan miskin dengan memberi orang Melayu bahagian yang lebih besar daripada kekayaan negara, tetapi ini bukanlah cara yang berkesan untuk memperoleh sesuatu yang terbaik daripada tanah itu. Pada suatu ketika, contohnya seorang petani Melayu akan berbelanja lebih untuk menanam tanaman kontan

Bahagian hutan ditebang, biasanya akan digantikan dengan ladang yang besar.

PERDAGANGAN KOMODITI

KOMODITI	1950	1970	1980	1990
Minyak sawit (tan)	49,000	457,000	2,528,000	6,200,000
Isirung sawit (tan)	11,000	99,000	540,000	1,580,000
Getah (tan)	722,000	1,285,000	1,602,000	1,420,000
Balak gergaji (juta meter padu)	12.9	24.11	33.9	40.01
Timah (tan)	50,500	90,300	71,300	28,000

Sumber: *Philips Geographical Digest, 1992-93*
Economist Intelligence Unit Country Profile: Malaysia and Brunei, 1995/96

seperti getah, kelapa sawit atau koko, tetapi pulangan yang diperoleh daripada hasil jualan mereka tidak setimpal. Oleh sebab pendapatan yang akan diperoleh daripada tanaman tersebut kecil, maka petani mula menanam padi, sayur-sayuran atau buah-buahan tropika. Dengan tanaman ini, sekurang-kurangnya boleh dijadikan makanan untuk keluarga mereka dan selebihnya boleh dijual di pasar tempatan.

Ramai petani memutuskan bahawa perladangan menghadapi terlalu banyak risiko dan terus meninggalkan desa. Mereka berpindah ke bandar untuk melakukan pekerjaan yang lebih terjamin dan mendapat bayaran yang lebih baik. Demi mengatasi masalah ini, kerajaan menyokong langkah mengadakan pertanian di ladang yang besar. Ladang yang cukup besar ini mampu membeli jentera dan baja yang tidak mampu dibeli oleh petani kecil. Mereka memperoleh pendapatan yang lebih kerana tanaman kontan lebih sesuai dikeluarkan secara besar-besaran. Kos, pada keseluruhannya juga berkurang apabila pekerja digantikan dengan jentera. Langkah ini membantu melindungi pemilik ladang dari segi kewangan apabila harga hasil pertanian rendah kerana tiada gaji yang perlu dibayar kepada pekerja.

Ladang kelapa sawit di Sabah, Malaysia Timur. Ladang kelapa sawit meliputi kawasan tanah yang luas.

Industri kelapa sawit

Bagi kebanyakan orang yang melawat Malaysia, kenangan yang tidak dapat dilupakan ialah bau pahit apabila melalui kawasan desa, objek seperti kon pain yang berbulu di atas jalan yang terpaksa dielak, dan kepulan asap yang keluar dari tengah-tengah ladang. Ini semua disebabkan oleh kelapa sawit, hasil pertanian yang paling penting di Malaysia. Minyak sawit mentah (CPO) diperah keluar daripada bahagian isi luar buah kelapa sawit. Buah ini tumbuh bertandan dan terdapat antara 800 hingga 1,000 biji pada satu tandan. Dua tahun setelah ditanam, kelapa sawit mulai mengeluarkan minyak yang cukup dan boleh dijual secara komersil. Minyak boleh diperolehi daripada pokok kelapa sawit selama lebih kurang tiga puluh tahun dan selepas itu pokok kelapa sawit menjadi terlalu tinggi. Setiap pokok menghasilkan antara lima hingga lima

belas tandan buah kelapa sawit setiap tahun dan hasil purata adalah lebih kurang 3.8 tan buah setiap 10,000 m² keluasan ladang.

Sebaik sahaja dipetik, buah itu mestilah diperah dengan segera kerana ia cepat busuk. Kilang minyak sawit selalunya terletak di ladang atau berhampiran ladang. Kilang ini boleh mengeluarkan minyak sawit mentah yang kemudiannya ditapis lagi untuk membuat produk industri seperti sabun, atau barang makanan seperti minyak masak. Buah kelapa juga menghasilkan isirung kelapa. Minyak isirung kelapa dihasilkan daripada isirung kelapa ini. Produk ini berbeza daripada minyak sawit mentah (CPO) dan dikelaskan sebagai produk yang berlainan.

Selain itu, sap pokok itu boleh diperam untuk membuat alkohol. Oleh itu, menghidu bau pahit dan kepulan

Buah kelapa sawit sampai ke kilang di ladang kelapa sawit di Sabah.

Kejayaan dan kegagalan tanaman bergantung pada harga jualan dan kos penanaman. Malaysia pada suatu ketika dahulu ialah pengeluar getah asli terbesar di dunia, tetapi sejak akhir-akhir ini, tempatnya telah diambil alih oleh Thailand dan

Indonesia. Kos menghasilkan getah lebih rendah di negara-negara itu kerana kos jentera dan kos buruh adalah lebih murah. Sektor pertanian telah menangani masalah ini dengan beberapa cara. Kebanyakan pekerja tempatan telah berpindah ke bandar, dan oleh yang demikian, pekerja asing telah diambil bekerja di sesetengah ladang dan bilangannya mencapai 70%. Pemilik tanah telah menukar jenis tanaman kepada jenis tanaman yang lebih menguntungkan.

asap adalah pergorbanan yang terpaksa ditanggung untuk pokok yang mendatangkan pelbagai hasil serta yang menguntungkan.

Kejayaan kelapa sawit boleh dikesan seawal tahun 1950-an lagi. Pergantungan ekonomi Malaysia terhadap getah mulai menurun apabila pemilik ladang mencari tanaman lain untuk menggantikannya. Prasarana untuk ladang kelapa sawit telah pun sedia ada iaitu daripada bekas ladang getah, dan kerajaan pula memberi bantuan untuk menanam semula pokok ini. Oleh sebab minyak kelapa

Seorang pengurus ladang memeriksa buah kelapa sawit selepas dipetik.

sawit mendatangkan pendapatan yang lebih, tanaman kelapa sawit semakin bertambah dan sekarang ini Malaysia merupakan pengeluar minyak kelapa sawit yang terbesar di dunia. Walaupun begitu, ia menghadapi persaingan hebat daripada negara-negara jiran seperti Indonesia dan Thailand. Walau bagaimanapun, Malaysia telah mendapat pasaran baru, iaitu China yang membantu melindungi kedudukan nombor satunya.

'Sebenarnya tidak ada apa yang perlu dipersoalkan. Kelapa sawit adalah tanaman yang sangat berjaya. Bayangkanlah banyak mana barangan harian kita yang diperbuat daripada minyak ini. Pada masa hadapan, kita mungkin boleh menggunakan minyak sawit dalam enjin motor. Dengan harga yang stabil dan permintaan yang bertambah, masa depannya cerah dan kita mempunyai banyak tanah kosong yang boleh ditanami kelapa sawit.' – **Encik Chong Min Sang, Pengurus Ladang.**

Minyak sawit digemari kerana harga pasarannya sentiasa tinggi. Banyak pemilik yang menjual harta mereka untuk pembinaan bangunan dan tempat peranginan.

Penekanan juga telah diberikan terhadap kepelbagaian dan perluasan kepada pengeluaran yang berkaitan dengan pertanian. Misalnya, kelapa sawit yang pada suatu ketika dahulu dijual dalam

bentuk mentah, sekarang ini ditapis dan dijual dalam bentuk minyak dan lemak. Sektor getah turut berkembang, dan sekarang telah mula membuat sarung tangan dan kondom.

Walaupun kepentingan pertanian dalam ekonomi semakin berkurangan, sektor ini masih menggaji 18.4 peratus pekerja Malaysia.

GALIAN

Timah pada suatu masa dahulu merupakan bahan paling penting dalam ekonomi Malaysia. Ia juga merupakan bahan mentah yang paling laris dan menyebabkan negara ini terkenal kerananya. Pada tahun 1983, Malaysia menghasilkan lebih daripada 600,000 tan timah setiap tahun. Sepuluh tahun kemudian, pengeluaran timah turun sehingga kurang daripada 10,000 tan. Sama ada timah dilombong atau tidak, semuanya bergantung pada harga pasaran antarabangsa. Pada tahun 1983, logam ini dijual antara AS\$12-14 sekilogram di pasaran timah Kuala Lumpur. Manakala pada tahun 1993, harganya turun sehingga AS\$3.75 sekilogram. Harga rendah telah memaksa lombong timah seperti lombong di Sungai Lembing (pada suatu ketika merupakan salah satu lombong timah terbesar di dunia) ditutup dan dibuka beberapa kali semasa abad kedua puluh. Pada masa ini, lombong itu masih mengeluarkan bijih, tetapi hanya sebanyak yang diperlukan untuk menanggung kos operasi lombong supaya lombong dalam keadaan baik.

Sebuah lombong timah yang lama di Malaysia. Bertahun-tahun selepas kali terakhir timah dilombong, tumbuhan mulai tumbuh di sekitar lombong.

TENAGA

Pada tahun 1992, bekalan kuasa yang terputus di Malaysia Barat telah mengakibatkan bekalan elektrik terhenti selama beberapa hari. Pertumbuhan industri telah menyebabkan meningkatnya permintaan terhadap tenaga elektrik sehingga melebihi jumlah yang dihasilkan. Kerajaan dengan serta-merta memulakan program meningkatkan pengeluaran tenaga. Untuk mempercepatkan proses ini dan mendapatkan sumber kewangan untuk membiayai kerja peningkatan, sebahagian lembaga elektrik negara, iaitu Tenaga Nasional Berhad (TNB), dijual kepada sektor swasta. Ia menjadi syarikat terbesar yang tersenarai di Bursa Saham Kuala Lumpur.

Pengeluar tenaga bebas sekarang ini membina sesen kuasa menggunakan gas sebagai bahan api. Mereka akan membeli gas daripada syarikat minyak dan gas milik negara, iaitu Petronas dan menjual tenaga kepada TNB. Kini, TNB bertanggungjawab menghantar dan membekalkan elektrik melalui grid nasional, yang merupakan rangkaian talian kuasa yang melibatkan sesen janakuasa yang utama.

'Saya dilahirkan pada tahun 1935 dan lombong timah yang besar di sekitar Taiping ditutup pada tahun 1950-an. Baba saya berhijrah dari Thailand untuk bekerja di lombong timah lebih kurang pada tahun 1888. Sekarang industri itu hampir mati. Malah kebanyakan tanah lombong telah pun dikambus dan di atasnya dibina rumah dan kedai.'
— **Encik Lim Chene Hoon,**
pelombong timah.

Bekas pelombong timah teringat bagaimana pentingnya timah kepada Malaysia pada suatu ketika dahulu.

KESAN INDUSTRI MINYAK DI KERTEH

Sebelum kehadiran syarikat minyak milik negara, Petronas, Kerteh ialah sebuah kampung nelayan yang kecil di pantai timur Malaysia Barat. Petronas telah mengeksploitasi minyak di luar pantai. Pada waktu malam, Kerteh biasanya gelap dan sunyi, tetapi sekarang ini terang benderang dan sibuk dengan kegiatan penduduknya. Perubahan di kawasan itu dapat dilihat menerusi latar langit perindustriannya, dan perubahan dramatik ini telah memberi kesan terhadap penduduknya. Akibatnya, wujud dua masyarakat yang berbeza: pekerja Petronas yang berpindah dan tinggal di kawasan perumahan moden yang disediakan oleh syarikat itu di situ, manakala penduduk tempatan masih tinggal di rumah tradisi mereka. Pekerja Petronas tidak berapa kisah tentang kawasan yang didiaminya sedangkan penduduk tempatan masih tidak pasti akan masa depan mereka.

Malaysia mempunyai sumber untuk menghasilkan tenaga yang cukup. Ia mempunyai simpanan minyak dan gas di luar pantai timur Semenanjung dan di negeri Sarawak dan Sabah. Penjanaaan kuasa hidroelektrik (HEP) juga menjadi lebih penting apabila Malaysia mencari kaedah lain untuk membekalkan kuasa. Walau bagaimanapun, skim HEP tersebut telah menyebabkan perbalahan dan kekecohan. Kaum pribumi dipindahkan dari tanah yang didiami berabad-abad, dan takungan air yang akan membanjiri kawasan mereka akan digunakan dengan cara yang lebih baik. Walau bagaimanapun, skim sedemikian boleh mengatasi masalah kekurangan kuasa atau menjadikan Malaysia mempunyai bekalan elektrik yang berlebihan.

Empangan Bakun

Di tengah-tengah hutan Sarawak, pembinaan sebuah empangan janakuasa hidroelektrik sedang bermula. Empangan Bakun itu akan menjadi empangan ketiga terbesar di Asia. Hampir 700 km² hutan utama akan dibanjiri – sebuah kawasan yang lebih besar daripada Singapura – dan 6,000 orang terutamanya kaum Penan dan kaum Kenyah terpaksa dipindahkan. Kuasa yang akan dijanakan daripada projek ini, iaitu sebanyak 2,400 mw, akan memanfaatkan seluruh Malaysia.

Tenaga elektrik akan dihantar melalui kabel atas sepanjang 670 km di Sarawak dan kemudian melalui kabel sepanjang 600 km di bawah Laut China Selatan. Kabel ini akan menjadi kabel bawah laut yang paling panjang pernah dipasang. Dalam proses itu, 25 peratus kuasa mungkin akan hilang. Apabila siap kelak, empangan itu akan merentasi jarak sepanjang 204 km di Sungai Rejang.

Setelah mengambil kira masalah alam sekitar, rancangan pertama terpaksa dibatalkan pada tahun 1990. Namun begitu, oleh sebab negara memang memerlukan tenaga untuk mengekalkan pertumbuhan industrinya, maka rancangan itu dimulakan kembali baru-baru ini.

Timbul kontroversi tentang kajian kesan alam sekitar akibat projek ini dan empangan itu sendiri. Projek itu, kini telah dibahagikan kepada tiga fasa: pembinaan takungan (Fasa 1), pembinaan empangan (Fasa 2), dan pemasangan kabel (Fasa 3).

Fasa 1 telah pun diluluskan, tetapi Fasa 2 dan Fasa 3 sedang dipertimbangkan. Pemecahan kajian kepada beberapa fasa telah membolehkan penebangan pokok dimulakan.

Setengah orang menyambut baik projek tersebut kerana pembinaan empangan itu dijangka akan mewujudkan jalan raya yang baru, pekerjaan baru dan meningkatkan peluang dan komunikasi. Contohnya, kini kita boleh sampai ke bandar Belaga yang terletak di bahagian bawah tapak pembinaan dengan kapal terbang yang datang dua kali seminggu ataupun dengan menaiki bot yang mengambil masa tujuh jam. Walau bagaimanapun, cadangan untuk rangkaian empangan yang kecil lebih disukai dan bukannya sebuah empangan yang besar.

Sebuah empangan kecil di Sarawak. Empangan ini akan kelihatan kecil apabila siap Empangan Bakun yang besar.

Ekonomi yang membangun

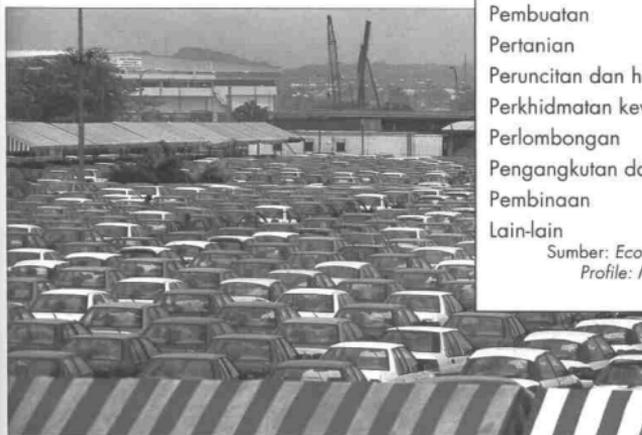
Ekonomi Malaysia dapat dilihat melalui pertumbuhan luar biasa industri pembuatannya, taraf pertumbuhan pasaran kewangan dan jumlah pembinaan yang dilaksanakan.

PEMBUATAN

Dari tahun 1976–96, industri pembuatan Malaysia telah banyak berkembang sehingga ia menjadi industri terbesar dalam ekonomi Malaysia. Pada awal tahun 1970-an, 70 peratus eksport terdiri daripada getah dan timah, tetapi pada tahun 1994, barangan kilang merupakan 78 peratus jumlah nilai eksport.

Kilang-kilang di Putrajaya sedang disediakan untuk perniagaan baru.

SEKTOR UTAMA DALAM EKONOMI

	(Peratus)
Pembuatan	30
Pertanian	16
Peruncitan dan hotel	12
Perkhidmatan kewangan	11
Perlombongan	8
Pengangkutan dan komunikasi	7
Pembinaan	4
Lain-lain	12

Sumber: Economist Intelligence Unit Country Profile: Malaysia and Brunei, 1995/96

Kereta di kilang Proton sedang menunggu untuk dieksport ke luar negeri.

Pulau Pinang – Pulau Silikon

Pulau Pinang, sebuah pulau di luar pantai barat laut Malaysia Barat, merupakan salah sebuah negeri yang paling berjaya di negara ini. Tetapi, kejayaan ini adalah hasil usaha gigih yang telah dilakukan sekian lama. Pada tahun 1960-an, Pulau Pinang menghadapi tahun kemelesetan dengan 16 peratus daripada penduduknya menganggur. Pihak berkuasa tempatan cuba untuk menarik minat syarikat dari luar negeri yang memerlukan ramai tenaga pekerja untuk menjalankan aktivitiinya di sini. Menjelang tahun 1990-an, kadar pengangguran turun di bawah 5 peratus, tetapi kebanyakan pekerjaanya tidak mahir dan dibayar gaji yang rendah.

Tidak senang dengan keadaan itu, maka Pulau Pinang telah dijadikan pusat perindustrian berteknologi tinggi berasaskan elektronik. Pada mulanya ia membangunkan kilang pemasangan

barangan elektrik, tetapi sekarang Pulau Pinang mempunyai masa depan yang berasaskan pengeluaran pemacu cakera komputer. Hewlett-Packard dan Intel adalah antara syarikat komputer multinasional yang bertapak di pulau itu. Syarikat lain pula telah menempatkan semula kilangnya di tanah Semenanjung yang terletak bertentangan dengan Pulau Pinang, dan dihubungkan dengan jambatan terpanjang di Asia – Jambatan Pulau Pinang. Sebilangan besar syarikat tempatan sekarang ini mewujudkan taman industri berlandskap dan menyediakan komponen untuk syarikat multinasional.

Masih banyak pekerja kilang yang memasang dan menyiapkan komponen milik syarikat Jepun dan Amerika. Tetapi keadaan ini sedang berubah. Dengan bantuan daripada Perbadanan Pembangunan Kemahiran Pulau Pinang,

---

'Kampung asal saya ialah Sarawak. Saya berasal dari kaum Iban, tetapi telah dihantar ke Malaysia Barat untuk menerima latihan daripada sebuah syarikat Amerika yang akan membina kilang baru berhampiran kampung halaman saya. Inilah peluang besar bagi saya kerana mendapat pengalaman sambil bekerja yang sebenar. Dengan kemahiran baru ini, saya benar-benar berasa bahawa saya mempunyai masa depan untuk meningkat. Harapan begitu tinggi dalam industri ini, dan kita hendaklah berusaha bersungguh-sungguh' – Edward Philip Ak Aga, juruteknik cakera komputer, berusia 23 tahun.

---

pekerja tempatan sekarang ini melibatkan diri dalam penyelidikan, pembangunan dan pemrosesan dan sedang mengambil alih tempat pekerja asing.

Namun begitu, prasarana Pulau Pinang masih ketinggalan dalam arus pertumbuhan pengeluaran berteknologi tinggi. Bekalan kuasa elektrik sering terputus, dan rangkaian jalan raya walaupun sudah diperbaiki, masih tidak mencukupi. Kos buruh yang semakin meningkat juga menyebabkan syarikat multinasional mencari tapak di negara Asia yang lain, iaitu di tempat yang kos buruhnya rendah. Walaupun mempunyai kelemahan tersebut, namun ekonomi Pulau Pinang masih di tahap yang menggalakkan.

Dengan perkembangan perkhidmatan kewangan, maka kehadiran bank di Malaysia akan menjadi pemandangan biasa.

KEWANGAN

Kerajaan Malaysia telah mengatur untuk menjadikan Kuala Lumpur sebagai salah sebuah pusat kewangan terkemuka di dunia. Kuala Lumpur telah mencuba untuk 'mencuri' perniagaan dari Hong Kong sebelum China mengambil alih pulau itu pada tahun 1997. Seseengah bank di Kuala Lumpur telah pun bersetuju untuk ditempatkan semula di situ.

Malaysia juga telah memulakan program penswastan. Jualan aset awam telah menambahkan wang untuk kerajaan membiayai pembangunan.

Pertumbuhan ekonomi Malaysia adalah disebabkan oleh peningkatan bidang industri tradisional seperti pengeluaran getah, dan pembangunan industri baru seperti elektronik. Contohnya, Malaysia telah menjadi pengeluar terbesar pemacu cakera komputer di dunia. Industri nasional yang menghasilkan barangan untuk rakyat Malaysia telah juga berkembang dan industri itu kini mengeksport barangan mereka ke luar negeri. Sebagai contoh, Proton iaitu kereta nasional, popular di luar negeri seperti juga di Malaysia.

Walau bagaimanapun, kekurangan buruh mahir adalah akibat daripada ekonomi yang berkembang terlalu cepat berbanding masa yang diperlukan untuk melatih pekerjaanya. Pada masa depan, pendidikan sekolah perlu dipertingkatkan. Di sekolah, murid-murid perlu dibekalkan dengan pengetahuan yang berkaitan dengan pekerjaan yang mudah didapati sekarang. Kekurangan pekerja manual juga adalah disebabkan oleh kepesatan pembangunan.

Selain itu, kebanyakan eksport barangan pembuatan merupakan eksport barangan yang dibuat untuk syarikat multinasional asing, dan dengan itu, keuntungan daripada eksport itu jarang dilaburkan semula ke dalam ekonomi Malaysia. Namun begitu, diharapkan bahawa apabila Malaysia terus membangun, masalah ini akan dapat diatasi.

Terdapat banyak jawatan baru di Malaysia berbanding bilangan orang yang akan menjawat jawatan berkenaan. Bekalan tenaga mahir berkurangan, tetapi kerajaan Malaysia telah mengorak langkah untuk menukar situasi ini. Tempoh pengajian di universiti telah dipendekkan daripada empat tahun kepada tiga tahun untuk membolehkan mereka yang terlatih memulakan kerja lebih awal.

Di samping itu ramai pelajar dihantar ke luar negeri. Dianggarkan terdapat 50,000 pelajar Malaysia di luar negeri pada satu-satu masa.

Walau bagaimanapun, negara menghadapi risiko kerana terdapat pelajar yang tidak akan kembali untuk bekerja di Malaysia. Malah semasa berada di luar negeri, mereka akan membelanjakan wang di sana dan tidak di Malaysia. Salah satu cara untuk menyekat pengaliran wang tersebut adalah dengan membawa pendidikan asing ke Malaysia. Ini menggalakkan pelajar untuk tinggal di Malaysia. Universiti London di Britain pada masa ini sedang dalam perbincangan untuk mengadakan kampusnya di Malaysia.

PEMBINAAN

Jumlah pembinaan yang sedang dilaksanakan di Malaysia jelas kelihatan semasa berada di dalam kapal terbang ketika memasuki Kuala Lumpur. Terdapat beratus-ratus pembangunan perumahan kos rendah dan kos tinggi yang baru di kawasan baratnya. Pembangunan pinggir bandar dan bandar baru selaras dengan projek pusat bandar raya Kuala Lumpur. Di sini, bangunan pejabat tertinggi di dunia, iaitu Menara Petronas sedang dibina.

Bekalan simen berkurangan di Malaysia. Seorang pekerja binaan membawa bungkusan simen dengan berhati-hati.

Kadar pembangunan di Malaysia lebih cepat daripada yang dijangkakan. Apabila rumah-rumah baru dibina dengan cepat, maka mutunya menurun. Sesetengahnya pula tidak mematuhi peraturan menyebabkan bangunan itu langsung tidak didiami. Kerja pembinaan yang sentiasa berterusan menyebabkan kekurangan bekalan simen di Malaysia. Bekalan dan harga simen pada masa ini dikawal ketat untuk menghalangnya daripada kehabisan. Projek kerajaan yang penting diberi keutamaan. Oleh yang demikian, sesetengah skim yang lebih kecil telah dihentikan.

Sampah sarap memenuhi pemetung terbuka di Kuala Lumpur.

PENCEMARAN DI KUALA LUMPUR

Apabila bilangan kilang di Malaysia bertambah, maka tahap pencemaran dan bahan buangan juga bertambah. Warga kota Kuala Lumpur pada suatu ketika dahulu berbangga dengan bandar rayanya yang tidak seperti Bangkok, yang begitu dikenali dengan jalan raya yang sesak dan kualiti udara yang rendah. Malangnya, keadaan ini tidak begitu lagi.

Pada tahun 1994, kebakaran besar di pulau Sumatera dan Kalimantan di Indonesia mengeluarkan jerebu yang meliputi kebanyakan ruang langit Malaysia. Keadaan jerebu ini telah memerangkap ekzos kereta dan wasap industri sehingga ke paras bumi. Rakyat terpaksa tinggal di rumah dan sekolah hampir terpaksa ditutup. Lebih teruk lagi, pencemaran akibat jerebu melanda Kuala Lumpur sekali lagi pada tahun 1995, tetapi kali ini bukan disebabkan oleh kebakaran di Indonesia.

Keadaan cuaca buruk dan luar biasa dipersalahkan. Rakyat Malaysia di ibu negara itu tidak mempedulikan sebab berlakunya jerebu itu, tetapi kesal akan kehilangan langit biru dan udara bersih. Salah seorang warga kota Kuala Lumpur pernah berkata bahawa jika itulah yang dimaksudkan dengan pembangunan, maka dia lebih rela hidup tanpa pembangunan.

Jurubina di depan Menara Petronas, bangunan tertinggi di dunia.

'Kami bangga melibatkan diri dalam projek besar ini. Ini merupakan perubahan besar bagi sebuah negara di Asia yang mempunyai bangunan tertinggi di dunia. Tidakkah anda berasa bangga? Kami bekerja dengan rakan kongsi dari negara Asia yang lain; orang Jepun membantu kami membina salah sebuah menara itu, manakala yang sebuah lagi sedang dibina oleh orang Korea Selatan. Mereka mempunyai teknologi untuk membina, dan begitu juga dengan kita akhirnya.' – Encik Ismail dan Encik Mohamad, jurubina di KLCC.

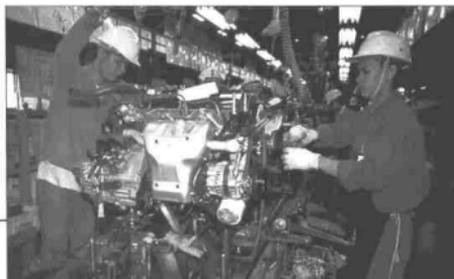
KERETA PROTON

Perusahaan Otomobil Nasional, atau Proton, merupakan kereta yang mula-mula sekali muncul pada tahun 1985 dalam projek usaha sama dengan pembuat kereta Jepun, Mitsubishi. Dalam tempoh sepuluh tahun sahaja, Proton telah menguasai lebih daripada 70 peratus pasaran kereta tempatan. Hal ini sebahagiannya disebabkan oleh duti import yang tinggi yang dikenakan pada kereta asing yang menjadikan kereta Proton lebih murah. Malah kereta ini juga telah berjaya dijual di luar negeri. Pada tahun 1993, lebih daripada 17,000 Proton di eksport ke Britain.

Kereta ini juga telah membangunkan kemahiran kejuruteraan tempatan. Dari

mula lagi, bilangan alat ganti asing telah dikurangkan dengan membuat alat ganti itu di Malaysia. Kejayaan 'Projek Kereta Nasional Pertama' telah membawa kepada projek kereta nasional kedua, Kancil – model yang lebih murah daripada Proton.

Pemasangan kereta di kilang Proton.

- Telaga minyak dan gas
- Pelabuhan
- Stesen janakuasa hidroelektrik

- Sistem kabel antarabangsa
- Sistem kabel tempatan

ke Filipina

Minyak, gas dan kuasa hidroelektrik menjadi penting kepada ekonomi Malaysia.

PEKERJAAN

MENGIKUT SEKTOR	(Peratus)
Industri Perkhidmatan	34.8
Pembuatan	24.8
Pertanian	18.4
Perdagangan Runcit	16.7
Pengangkutan	4.8
Perlombongan	0.5

MENGIKUT PEKERJAAN	(Peratus)
Pekerja Pengeluaran	34.6
Buruh Pertanian	22
Pekerja Perkhidmatan	11.2
Pekerja Jualan	10.8
Pekerja Perkeranian	10.4
Profesional dan Teknikal	8.3
Pentadbiran dan Pengurusan	2.7

Sumber: Economist Intelligence Unit Country Profile: Malaysia and Brunei, 1995/96

Keluarga Cina menunjukkan rumah baru mereka. Satu tanda kemewahan yang semakin meningkat di Malaysia.

Masa lapang dan pelancongan

KEMBARA ASING

Anda hanya perlu melihat rak buku kembara di kedai buku tempatan anda atau ejen pelancongan untuk melihat bagaimana pentingnya Malaysia sebagai destinasi pelancongan. Malaysia telah mendahului negara-negara lain di Asia Tenggara atas pelbagai sebab. Tempat peranginan telah dibina di sekitar sesetengah pantai, tetapi pantai yang lain masih belum dibangunkan. Gunung-ganang dan bukit-bukau seperti Cameron Highlands, merupakan tempat yang unggul untuk aktiviti kembara dan aktiviti percutian.

Taman hutan hujan dan hutan simpan asli memberi dua faedah di Malaysia: hutan itu melindungi alam sekitar, membenarkan spesies unik dan aneh untuk hidup dalam habitat semula jadi mereka, dan bertindak sebagai tempat tarikan pelancong. Sepilok, sebuah tempat perlindungan orang utan berhampiran Sandakan merupakan salah satu contoh tempat perlindungan yang paling terkenal. Di sinilah tempat orang utan dikembalikan ke dunia liar selepas dikurangkan untuk tempoh tertentu.

Sebelah Suasana baru dan lama tidak terpisah di Malaysia. Di sebuah pantai di Pulau Pinang, pelancong moden meneruskan aktiviti mereka berhampiran bot tradisional di belakang.

Bawah Hotel moden di Pulau Pinang dibina untuk pelancong asing yang kaya yang datang ke Malaysia.

Pelancong yang ingin mengetahui lebih lanjut tentang budaya kaum pribumi boleh tinggal di rumah panjang di Malaysia Timur. Sejak akhir-akhir ini, konvensyen perniagaan antarabangsa juga semakin banyak diadakan di Malaysia. Ini bermakna bahawa pendapatan bukan sahaja diperoleh untuk pusat konvensyen, tetapi juga untuk hotel, restoran dan tempat tarikan pelancong.

Walaupun pelancongan merupakan perolehan mata wang asing yang ketiga terbesar untuk Malaysia, namun pelancongan masih merupakan sumber yang mempunyai potensi untuk berkembang pesat. Kerajaan mencuba mempromosikan negara di peringkat antarabangsa melalui "Tahun Melawat Malaysia" yang pertama pada tahun 1990. Langkah ini diulangi pada tahun 1994 dan kali ketiga dirancang pada tahun 1998 apabila Malaysia menjadi tuan rumah untuk Sukan Komanwel.

Pelancongan penting untuk ekonomi Malaysia. Pelancong ini menerangkan apa yang dipelajari daripada lawatan ke Malaysia.

Kami sungguh terkejut dengan jumlah pembangunan di Malaysia. Kami tidak menjangkakan yang Malaysia ialah sebuah negara yang begitu tersusun. Apabila kami memberitahu kawan kami bahawa kami akan ke Malaysia, tiada seorang pun yang mengetahui keadaannya di sini. Hampir tidak ada langsung maklumat di Eropah tentang tempat ini dan setiap orang di sini sungguh mesra. – Marion Esch, pelancong dari Jerman (kiri).

Pada tahun 1993, Hotel Orient Express melancarkan perkhidmatan kereta api mewah antara Singapura dengan Bangkok. Perkhidmatan ini yang dinamai *Eastern and Oriental (E&O) Express*, yang bergerak sepanjang 1,943 km melalui Semenanjung Malaysia selama empat puluh dua jam. Dengan hiasan dalaman berpanel kayu, yang diilhamkan daripada filem *Shanghai Express*, terbitan tahun 1932, ia bertujuan untuk menarik pelancong yang bukannya orang tempatan, walaupun para penumpangnya terdiri daripada gabungan orang Asia yang kaya dan pasangan Barat yang berbulan madu.

Atas Bahagian dalam tempat peranginan di Genting Highlands sangat moden dan dibina untuk memenuhi citarasa orang Barat.

Kiri Sebuah keluarga India melawat zoo di tempat mereka.

PELANCONGAN TEMPATAN

Apabila penduduk Malaysia berhijrah dari desa ke bandar, tradisi mereka turut berubah. Melalui pekerjaan yang lebih baik, mereka sekarang ini mempunyai lebih masa dan lebih wang. Ini bermakna bahawa lebih ramai orang Malaysia mampu untuk pergi bercuti. Pelancongan tempatan telah memperlihatkan stesen bukit yang lama seperti Genting Highlands ditukarkan menjadi tempat peranginan yang menawarkan hotel mahal, padang golf, kasino dan bar karaoke. Kebanyakan orang Malaysia tidak mahu meninggalkan keselesaan tinggal di rumah, oleh itu tempat peranginan itu telah mewujudkan suasana kemewahan bandar raya di kawasan desa.

MASA LAPANG

Di kalangan orang muda, permainan video amatlah popular, sebagaimana filem Amerika yang biasanya ditayang beberapa bulan sebelum ditayangkan di Eropah. Bar hamburger ialah tempat orang muda bertemu dan bersantai. Namun begitu, masa lapang biasanya agak terancang. Orang muda digalakkan menyertai kumpulan dan kelab, misalnya Rakan Muda, yang memberikan peluang untuk menimba pengalaman melalui banyak aktiviti luar di negara yang cantik ini.

Salah satu obsesi yang menyatukan semua penduduk Malaysia ialah badminton. Pemain Malaysia adalah antara pemain yang terbaik di dunia dalam sukan ini dan mereka berharap untuk memenangi pingat apabila Sukan Komanwel diadakan di negara ini pada tahun 1998.

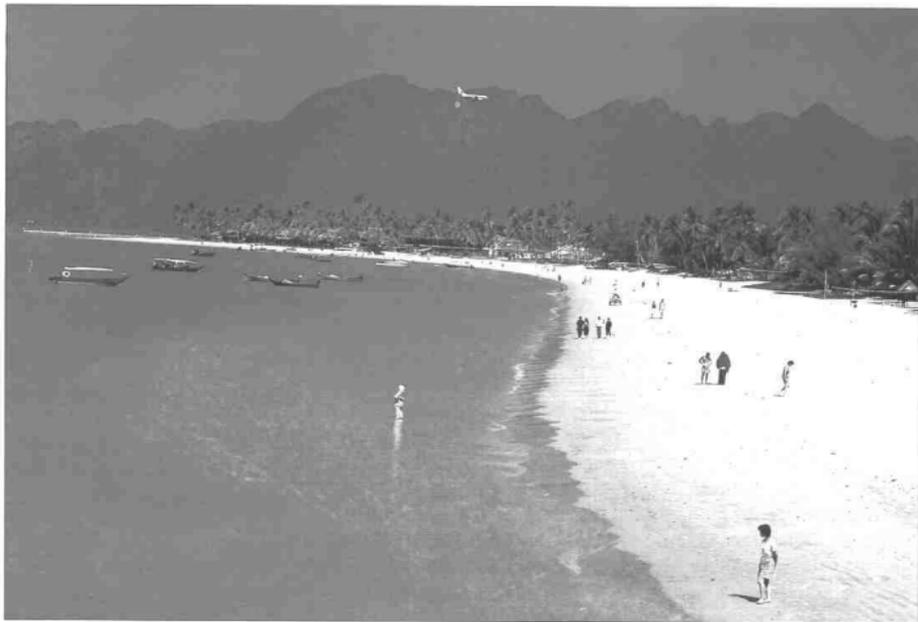
PAK CIK TAN

Walaupun pelancongan di timur Sabah masih belum cukup mantap, namun orang tempatan yang berniaga menyedari potensinya dan menuntut hak eksklusif terhadap banyak tempat yang berkepentingan. Tempat peranginan yang dibina semata-mata untuk pelawat asing yang kaya akan menjadi terlalu mahal untuk disewa oleh orang tempatan dan pengembara murah. Salah satu contoh ialah Pulau Sipadan yang dianggap sebagai salah sebuah kawasan selam skuba yang terbaik di dunia.

Pak cik Tan mengusahakan rumah tamu di luar Sandakan. Beliau masih menawarkan peluang untuk melawat Pulau Penyu di luar pantai, atau menghabiskan masa di khemah asas di hutan, dan tinggal bersama-sama monyet probosis, dengan belanja yang sedikit. Tetapi pak cik Tan juga mendapati sukar untuk bersaing dengan tempat peranginan tersebut. Dasar yang menggalakkan jenis pelancongan yang lebih mahal tidak memanfaatkan ekonomi penduduk tempatan sebagaimana jenis pelancongan lain. Malah, penduduk tempatan marah kerana tidak mampu untuk melawat tempat yang pada suatu masa dahulu terbuka kepada orang ramai.

'Semua pelancong adalah berbeza dan mengharapkan pendekatan yang berbeza terhadap kemudahan pelancongan, tetapi semua orang ingin melihat Sabah yang sebenarnya. Kami terpaksa mengimbangi semua permintaan terhadap alam sekitar kita, iaitu dari segi industri hingga kepada pelancongan. Kita boleh hidup bersama, tetapi jika kita membiarkan alam sekitar kita dirosakkan, kita juga yang akan menanggung kesannya. Menjadi kaya dengan cepat tidak mendatangkan faedah kepada semua. Strategi jangka panjang yang penting.' – Pak cik Tan, pemilik rumah tamu yang kecil.

Pulau Langkawi merupakan salah sebuah pusat pelancongan yang paling terkenal di barat laut Semenanjung Malaysia.

PULAU LABUAN

Pulau Labuan yang terletak 10 km ke barat Sabah, di Laut China Selatan, merupakan tempat yang aneh. Pulau ini ialah tempat pertembungan antara pelancongan dengan pembangunan ekonomi. Pulau ini merupakan pulau pelancong dan juga pusat kewangan antarabangsa luar pantai. Tarikan besarnya ialah taraf bebas cukainya. Orang dari Brunei, iaitu dari negara yang terletak berhampiran, datang untuk membeli-belah kerana di sini harga barangnya murah dan terdapat banyak pilihan. Namun begitu, bangunan di pulau ini hanya terdiri daripada bangunan setinggi dua hingga empat tingkat, dengan penginapan bertaraf antarabangsa yang agak terhad.

Hiburan malam hari hanya tertumpu di beberapa pub, disko dan bar karaoke.

Hanya ada dua tempat tarikan pelancong – tugu peringatan perang Jepun yang menandakan tempat pasukan Jepun menyerah diri pada akhir Perang Dunia Kedua, dan kawasan Chimney yang menyerlah sebagai tempat peringatan terakhir tentang industri awal yang berasaskan arang batu. Tetapi semua ini boleh berubah jika diingini oleh kerajaan Malaysia. Sebuah 'taman kewangan' yang eksklusif sedang dibina dan diharapkan dapat menukarkan pulau ini menjadi tempat perbankan luar pantai untuk menandingi Singapura dan Hong Kong.

Masa Depan – 'Wawasan 2020'

Masa depan Malaysia adalah cerah. Malaysia mempunyai salah satu ekonomi yang berkembang pesat berbanding dengan negara lain di Asia. Untuk mengekalkan pertumbuhan itu mengikut perancangan, Perdana Menteri, Dr. Mahathir telah memperkenalkan sebuah rancangan strategik yang dinamai 'Wawasan 2020'. Rancangan ini bertujuan untuk menjadikan Malaysia sebagai negara perindustrian penuh menjelang tahun 2020. Ke mana sahaja anda pergi di Malaysia, gagasan itu ditonjolkan pada sepanduk dan poster, dan dipaparkan pada jambatan dan paparan bunga.

Pada tahun 1995, Dr. Mahathir memenangi pilihan raya umum dengan mendapat undian yang lebih banyak daripada sebelum itu. Perdana Menteri sendiri memang popular. Pada Hari Kebangsaan (Hari Merdeka) atau acara khusus yang lain, iklan muka penuh di akhbar memujinya sebagai juara Dunia Ketiga.

DALAM NEGERI

Sokongan tersebut telah membolehkan Perdana Menteri Malaysia terus mengorak langkah dengan rancangannya yang besar. Setelah membina tiang bendera yang tertinggi di dunia di ibu negeranya, Kuala Lumpur, Dr. Mahathir menetapkan impiannya untuk menyiapkan bangunan tertinggi di dunia.

Hutan diterangi untuk membina empangan hidroelektrik tertinggi di dunia di Bakun; sebuah lapangan terbang baru sedang dibina di Sepang, dan kompleks sukan yang akan menjadi gelanggang tuan rumah untuk Sukan Komanwel akan disiapkan menjelang tahun 1998.

Rancangan terbesar dan paling hebat, yang akan menjadi ibu negara Malaysia yang baru, dinamai Putrajaya dan terletak 40 km ke selatan Kuala Lumpur. Bandar raya Putrajaya ini akan membentuk segi tiga dengan lapangan terbang baru dan ibu negara sekarang, Kuala Lumpur. Putrajaya akan menjadi sebuah bandar raya mega, berasaskan teknologi satelit dan multimedia.

Atas Tanah tambahan untuk pembangunan di Kota Kinabalu ditebus guna dari laut.

Iklan untuk lapangan terbang baru di Sepang.

'Kuala Lumpur akan memperlihatkan begitu banyak perubahan dalam beberapa tahun lagi, dengan pembangunan baru di setiap penjuru bandar raya itu. Kami sedang membina pangsapuri rendah dan tinggi serta kedai kecil yang akan disediakan untuk seluruh masyarakat baru, seakan-akan sebuah bandar baru.'

— Joseph Khaw, seorang arkitek.

Oleh sebab pembangunan melibatkan kos yang tinggi, kerajaan telah mengurangkan perbelanjaan dengan swastakan projek-projek yang utama. Misalnya, syarikat swasta telah membina lebuh raya utara-selatan dan telah mengenakan bayaran tol untuk kenderaan di sesetengah tol.

LUAR NEGERI

Dr. Mahathir semakin dihormati. Walaupun Perdana Menteri kelihatan cepat bertindak balas terhadap kritikan, tetapi beliau mengetahui bahawa Malaysia kini sangat penting dan tidak boleh diketepikan.

Keadaan pusat kewangan kelihatan kukuh. Pihak bank bimbang dengan pengambilalihan Hong Kong oleh China pada tahun 1997, dan sesetengah bank akan mencari ibu negara lain di Asia Tenggara untuk menempatkan semula pusat kewangannya. Sesetengah bank telah menyatakan kecenderungannya terhadap Kuala Lumpur. Pada tahun 1996, Bursa Saham Kuala Lumpur tidak akan menggunakan skrip dalam aktiviti urusniaganya lagi (automasi sepenuhnya) dan ini akan meningkatkan aktiviti pasaran saham.

Arkitek mempunyai pandangan terbaik tentang masa depan Malaysia. Mungkin mereka adalah orang yang paling penting dalam rancangan 'Wawasan 2020' yang diilhamkan oleh Perdana Menteri.

PEMBANGUNAN YANG SETERUSNYA

Menurut Dr. Mahathir, 'Malaysia berkembang dengan begitu pesat sekali sehinggakan ia dikenal pasti oleh pertubuhan antarabangsa sebagai model untuk negara membangun.' Tetapi adakah pembangunannya terlalu pantas? Jika gaji buruh terus meningkat, rakyat Malaysia akan menetapkan gaji yang mahal. Syarikat asing kemudiannya akan mencari negara yang serupa dengan kos buruh dan kos tanah yang lebih murah. Oleh yang demikian, penting bagi Malaysia menguruskan pembangunan seterusnya dengan teliti bagi mengekalkan kejayaan yang besar.

Glosari

Bersepadu Percampuran kumpulan etnik ke dalam masyarakat dengan jaya.

Boleh kekal Sesuatu yang boleh dikekalkan tanpa mengurangkan tahap masa depan.

Bursa Saham Tempat dagangan untuk orang bertemu bagi membeli dan menjual syer milik syarikat yang berlainan.

Dialek Bentuk bahasa yang dipunyai oleh kumpulan orang yang tertentu.

Dieksploitasikan Penggunaan maksimum sesuatu sumber.

Eksport Barangan yang dijual oleh sesebuah negara ke luar negeri.

Etnik Orang asli sesebuah negara.

Hakisan Kehausan tanah oleh agen semula jadi seperti angin atau ombak.

Hidroelektrik Kuasa elektrik yang dihasilkan dengan tenaga air.

Kanopi Lapisan dedaun tertinggi dalam hutan hujan.

Kelembapan Tahap kelembapan dalam udara.

Kesesakan Keadaan jalan raya yang sibuk.

Komoditi Sesuatu yang dihasilkan dengan menggunakan tenaga buruh.

Pembandaran Proses yang melibatkan penukaran sebarang kawasan daripada desa kepada bandar.

Pembuatan Membuat barangan mentah menjadi bahan yang boleh dijual.

Pemerintahan beraja Negara yang diperintah oleh seorang raja atau ratu.

Pendatang Orang yang berpindah dari negara asal ke negara lain dengan kehendak mereka.

Penebangan hutan Kekurangan keluasan tanah yang diliputi pokok.

Pengeluaran utama Kegiatan perindustrian yang terlibat dengan mengumpul atau menghasilkan bahan asli, misalnya pertanian atau perlombongan.

Pengindustrian Pertumbuhan industri besar berasaskan mesin.

Penjajah Orang dari sebuah negara yang menduduki dan memerintah negara lain.

Penwastaaan Penjualan syarikat milik awam kepada sektor swasta.

Pertanian pindah Proses tanah diterangi, ditanami dan kemudian dibiarkan untuk ditumbuhi tanaman lain apabila tanah menjadi haus.

Prasarana Rangka kerja atau asas sesebuah negara seperti pengangkutan dan komunikasi.

Pribumi Dari segi semula jadi berasal dari satu kawasan tertentu (terutama sekali tumbuhan dan hidupan liar) atau orang yang dilahirkan di satu wilayah.

Sumber Kekayaan asli seperti tenaga, galian atau kayu balak.

Tanah tebus guna Kawasan tanah yang pada suatu ketika dahulu berada di bawah laut, diambil balik dari laut.

Tanaman kontan Tanaman yang dihasilkan untuk jualan dan bukan kegunaan sendiri.

Tropika Iklim yang sangat panas dan lembap.

Maklumat Lanjut

The Malaysian Tourism Promotion Board, 57 Trafalgar Square, London, WC2, ialah badan pelancongan kebangsaan dan menyediakan maklumat tentang semua aspek negara Malaysia.

Perpustakaan Maklumat di Malaysian High Commission, 45 Belgravia Square, London, SW1 menyediakan fakta terperinci tentang Malaysia.

Majalah *The Financial Times Survey of Malaysia* yang diterbitkan setiap tahun dalam majalah *The Financial Times*, memberikan maklumat terperinci tentang ekonomi Malaysia.

Buku Panduan kembara *Lonely Planet Travel Survival Kit* dan *Rough Guide* merangkum huraian panjang lebar tentang Malaysia dan penduduknya.

The Star, akhbar berbahasa Inggeris di Malaysia mencetak semula cerita-cerita yang penting di halaman World Wide Web yang dikemaskinikan setiap hari. (<http://www.jaring.my/%7Estar/>).

Buku untuk dibaca

Asia (siri *Continents*) oleh David Lambert (Wayland, akan terbit – Januari 1997)

South-east Asia (siri *Real World*) oleh Anita Ganeri (Watts, 1995)

Untuk pembaca peringkat lebih tinggi:

Folktales of Malaysia oleh Zakaria bin Hitam (MacMillan, 1989)

Frontiers: Change and Development in Malaysia and Thailand oleh Don Harrison (Save the Children, 1990)

South East Asia: Past and Present oleh D.R. Sar Desai (MacMillan, 1994)

Sweet 'n' Sour oleh Nina Milton (HarperCollins, 1995)

This is Malaysia oleh Wendy Moore (New Holland Press, 1995)

Indeks

- agama 4, 5, 15, 19, 20, 21
alam sekitar 8–13, 42
Asia 4, 6, 30, 32, 38, 44, 45
- bahasa 5
  bahasa Melayu 5, 19, 34
bandar raya 4, 8, 17, 20, 34, 35, 41, 44, 45
bendera 4, 4
- Dr. Mahathir Mohamad 5, 44, 45
- ekonomi 6, 12, 22, 23, 27, 31, 33, 40, 44
eksport 6, 9, 31, 33, 36
Empangan, Bakun 30, 44
- flora dan fauna 12
- Genting Highlands 41, 41
gunung 8, 9, 15, 17, 21, 38
  Gunung Kinabalu 9, 12, 12, 13
- iklim 11
- industri 8, 24, 32, 33, 36, 42
  minyak 29
  kelapa sawit 8, 10, 24, 25, 25, 26–27
  getah 6, 8, 14, 24, 25, 27, 31, 33
  kayu balak 6, 9, 10, 12, 23, 24
  timah 6, 8, 14, 19, 24, 28–29, 28, 31
- jambatan 15
  Pulau Pinang 32
- kaum pribumi 4, 19, 21, 22, 23, 29, 40
  Bidayah 21
  Dayak 19, 21, 22, 23
  Iban 21, 22, 23, 23
  Kadazan 13, 22
  Kenyah 30
  Murut 22
  orang asli 19, 21
  Penan 21, 30
  Sulu 22
- kewangan 32, 33, 43, 45
kilang 32, 36
komunikasi 14, 15, 18, 30
Kuala Lumpur 4, 4, 5, 10, 11, 14, 16, 17, 20, 28, 33, 35, 44, 45
- ladang 25, 26, 27
lalu lintas 14, 14
- kesesakan 14, 14, 16, 17
lapangan terbang 18
  Sepang 18, 44, 44
  Subang 18
- Malaysia Barat 4, 8, 10, 11, 15, 17, 19, 21, 28, 30, 32
  Johor Bahru 10, 14
  Butterworth 14, 18
  Kedah 20
  Kelantan 7, 15, 20
  Kerteh 29
  Kota Bharu 17
  Melaka 18
  Pahang 10, 20
  Perlis 20
  Taiping 19, 29
Malaysia Timur 4, 9, 10, 11, 19, 21, 40
  Sabah 4, 6, 9, 10, 15, 17, 22, 26, 43
  Kota Kinabalu 6, 6, 10, 44, 44
  Labad Datu 23
  Pulau Labuan 43
  Sandakan 22, 23, 38, 42
  Sarawak 4, 9, 18, 21, 22, 30
  Kuching 22
masa lapang 38, 42
- orang Cina 4, 8, 13, 19, 19, 20, 21, 22, 33, 34, 37, 45
orang India 4, 8, 19, 21, 21
orang Melayu 5, 8, 19, 20, 21, 22, 24, 34
- pekerjaan 27, 29, 32, 37
  pelancongan 22, 38–43, 38, 40
  hotel 38, 38, 41
  tempat perancangan 38, 38, 41
pembalakan 9, 9, 10, 12, 12, 14
pembandaran 20
pembangunan 6, 15, 22, 23, 33, 35, 40, 45
  pembuatan 6, 31–32, 37
  kereta 6, 15, 31, 36
  Kancil 36
  Proton 31, 31, 33, 36, 36
  pembinaan 31, 34, 34, 36
  elektronik 6, 32, 32, 33
pendatang 22, 23
pendidikan 33, 34
penebangan hutan 9, 12, 21
Penerbangan Malaysia 17, 17
  rel 14, 16, 17, 41
pengangkutan 14–17
  udara 14, 17, 44
- pengindustrian 6, 14, 29, 44
perikanan 8, 29
pertanian 10, 24–25, 26, 27
  pertanian 8, 17, 21, 22, 24, 25
  pertanian pindah 21, 22–23
Petronas 28, 29
  Menara Petronas 34, 36
pencemaran 35, 35
penduduk 4, 5, 8, 9, 20, 21, 32
  pelabuhan 18, 44
  penswastan 33, 45
Putrajaya 31, 44
Pulau Pinang 15, 32–33, 38, 38, 39, 39
- rumah Kampung 43, 43
rumah kaki bajang 22, 22
rumah panjang 21, 22, 23, 23, 40
- Semenanjung Malaysia (lihat Malaysia Barat)
Sistem Pengangkutan Transit Ringan (LRT) 16, 16, 17
  jalan 14–15, 14, 15, 30, 33, 45
  air 14, 17, 30
Sukan Komanwel 40, 42, 44
sumber asli 24–29
  tenaga elektrik 28, 29, 30
  gas 28, 29
  hidroelektrik 23, 29, 30, 44
sungai 18, 18
sungai
  Kinabatangan 9, 9, 10
  Rejang 9, 22, 30
- taman negara 10, 12
  Endau Rompin 10
  Taman Negara 10, 12
Tan, Pak cik 42
tanah 8–13
- ‘Wawasan 2020’ 44–45